

A Régiók Bizottsága véleménye – A helyi és regionális önkormányzatok bővítési folyamatban való részvételének többletértéke

(2009/C 76/10)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- azt ajánlja, hogy a potenciális tagjelölt országok – amennyiben megfelelnek az Európai Bizottság által támasztott követelményeknek – a másik három összetevő vonatkozásában is jogosultak legyenek támogatásra, tehát a tagjelölt országokkal megegyező feltételek mellett lehessen támogatni őket;
- azt ajánlja, hogy ez a vélemény az eddig gyűjtött tapasztalatok átfogóbb és alaposabb értékelésének kiindulópontja legyen, mivel egy ilyen értékeléssel dokumentálni lehetne azt a széles körű és alapvető munkát, amelyet a helyi és regionális önkormányzatok a korábbi bővítések során végeztek. Ebben az összefüggésben az RB-nek a kutatási alapok segítségével mélyreható elemzést kellene készítenie a helyi és regionális szint IPA-ba való bevonásáról a 2007 és 2009 közötti időszakban;
- azt ajánlja, hogy a Régiók Bizottsága 2009 elején széles körű vitafórumot kezdeményezzen, amelyre – a téma mélyrehatóbb megvitatása érdekében – meghívást kapnának az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak és egyéb fontos szereplőknek képviselői. Ez megfelelő nyitánya lenne az értékelési folyamatnak;
- kéri, hogy az értékelés alapján készüljön el a Régiók Bizottsága és az Európai Bizottság politikai referenciakerete a helyi és regionális önkormányzatoknak a bővítési folyamatba való bevonásáról. Az RB-nek el kell fogadnia ezt a politikai referenciakeretet, mivel ennek kidolgozása kitűnő eszköz lenne a jelenlegi együttműködési struktúrák és típusok olyan szempontból történő vizsgálatára, hogy miként lehetne továbbfejleszteni a tagállamok, tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak határokon átnyúló együttműködését.

Előadó: Helene LUND (DK/PES), Furesø község képviselő-testületének tagja

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. üdvözlí, hogy sikeresen lezárult az ötödik bővítési kör. A bolgár és román helyi és regionális önkormányzatok ebben a folyamatban alapvető módon hozzá tudtak járulni ahhoz, hogy a fejlődés a fenntartható helyi és regionális szintű demokrácia irányába haladjon;

2. kiemeli, hogy a határokon átnyúló együttműködés összefüggésében feltétlenül le kell vonni a tanulságot a korábbi bővítések tapasztalataiból annak érdekében, hogy optimalizálni és ésszerűsíteni lehessen a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokkal folytatott jelenlegi csatlakozási tárgyalásokkal kapcsolatos erőfeszítéseket;

3. ezért ajánlja, hogy még határozottabban a középpontba kerüljön a tagállamok, tagjelölt országok és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatai közötti együttműködés;

4. üdvözlí az előcsatlakozási támogatási eszközt (IPA), amelynek egy európai bizottsági közlemény (COM(2004) 627 végleges) és egy tanácsi rendelet (1085/2006/EK) szolgál alapjául, egyben utal az előcsatlakozási támogatási eszköz (IPA) létrehozásáról szóló véleményére (CdR 498/2004 fin). A Régiók Bizottsága támogatja a következő öt összetevőből álló IPA szerkezetét: a) támogatás az átmenethez és az intézmények kiépítéséhez; b) határokon átnyúló együttműködés; c) regionális fejlesztés; d) humán erőforrás-fejlesztés; e) vidékfejlesztés;

5. megállapítja, hogy a 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó IPA fontos segédeszköze annak, hogy a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban tartós politikai és adminisztratív struktúrák jöjjenek létre, hiszen az IPA 2007. január 1-je óta összefogja a különböző előcsatlakozási támogatási összetevőket, amelyeket korábban Törökországra és a Nyugat-Balkánra alkalmaztak (PHARE, ISPA, SAPARD, CARDS és a Törökország számára létrehozott finanszírozási eszköz);

6. az IPA vonatkozásában üdvözlí a forrásoknak a kedvezményezett országok szerinti elosztására irányuló hároméves indikatív pénzügyi keretet, mivel ez rugalmas megközelítésre vall. Az EGSZB utal rá, hogy aligha lehet olyan megoldást találni, amely mindenkinek megfelel – ezért van szükség rugalmas eszközökre, amelyekkel válaszolni lehet az egyes országok jellemző kihívásaira és gondjaira;

7. megállapítja egyben, hogy a kedvezményezett országok két csoportra oszthatók: a tagjelölt országok csoportjához Macedonia Volt Jugoszláv Köztársaság, Horvátország és Törökország, míg a potenciális tagjelölt országok csoportjához Albánia,

Bosznia és Hercegovina, Montenegró, Szerbia és Koszovó tartozik. A felosztással kapcsolatban az EGSZB megállapítja, hogy a tagjelölt országok csoportja előtt mind az öt összetevő vonatkozásában nyitva áll a támogatás, míg a potenciális tagjelölt országok csak az első két összetevő alapján – „támogatás az átmenethez és az intézmények kiépítéséhez”, valamint „határokon átnyúló együttműködés” – kérvényezhetnek támogatást;

8. azt ajánlja, hogy a potenciális tagjelölt országok – amennyiben megfelelnek az Európai Bizottság által támogatott követelményeknek – a másik három összetevő vonatkozásában is jogosultak legyenek támogatásra, tehát a tagjelölt országokkal megegyező feltételek mellett lehessen támogatni őket;

9. kiemeli az IPA révén elért eredmények további dokumentációjával szemben támogatott szigorú követelmények alapvető jelentőségét;

10. utal rá, hogy a jogszabályok nagy részét (például a környezetvédelem területén az uniós jogszabályok mintegy 70 %-át) helyi és regionális szinten hajtják végre. Ezért fontos, hogy a helyi és regionális önkormányzatok reális lehetőségeket kapjanak az IPA-támogatások megszerzésére annak érdekében, hogy folytatni tudják előremutató és fontos munkájukat, és továbbra is építő módon tudjanak hozzájárulni a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban a szilárd közigazgatási struktúrák és a tartós demokrácia kiépítéséhez helyi és regionális szinten;

A helyi és regionális szereplők hozzájárulása a bővítési folyamathoz

11. kiemeli, hogy ha a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok meg akarnak felelni a közösségi joganyagban, a koppenhágai kritériumokban és az 1995. decemberi madridi következtetésekben lefektetett elvárásoknak, akkor sürgősen tartós, decentralizált politikai és adminisztratív struktúrákat kell létrehozniuk;

12. felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok gyakran a polgárok és a közigazgatás közötti elsőszámú kapcsolattartó pontok, ezért fontos, hogy rendelkezésre tudják bocsátani a polgárok által kért szolgáltatásokat. A tapasztalat azt mutatja, hogy az erős decentralizált politikai és adminisztratív struktúrák kiépítése alapvető jelentőségű, mivel ezek a tagjelölt és potenciális tagjelölt országokban gyakran gyengék. Olyan területről van szó, amelyen az Unión belüli helyi és regionális önkormányzatok igen nagy tapasztalattal rendelkeznek, hiszen minden tagállamban szembesülnek ezzel a feladattal. Az RB fontosnak tartja továbbá, hogy a csatlakozási folyamat a polgárok számára ne jelentse a szolgáltatási kínálat tartós romlását, mert ez az uniós tagság kedvezőtlen megítéléséhez vezethet;

13. kiemeli, hogy középpontba kellene helyezni az erős decentralizált struktúrák kiépítését, mivel a közösségi joganyag jelentős részét helyi és regionális szinten hajtják végre. Ezért az RB véleménye szerint a helyi és regionális szintet a központi kormányzat egyenértékű partnereként kell elismerni, hiszen a jól fejlett helyi és regionális közigazgatási kapacitás hozzájárul ahhoz, hogy a szükséges szolgáltatások a polgárok rendelkezésére álljanak, és kezelni lehessen a felmerülő kihívásokat, ami pedig terheltesíti a központi kormányzatot;

14. felhívja a figyelmet arra, hogy a helyi és regionális szintű politikai és adminisztratív struktúrák szilárd politikai és közigazgatási alapjának megteremtéséhez fontos a civil társadalommal együttműködve a helyi demokrácia fejlesztése, amelyben a polgárok megbízhatnak, és amely azt az érzést kelti bennük, hogy szavuknak súlya van. A helyi és regionális önkormányzatok sokéves tapasztalattal rendelkeznek a határokon átnyúló együttműködés terén – például a partnervárosi kapcsolatok keretében, amelyek a demokrácia és a közigazgatás fejlesztésébe a kultúra és az identitás szempontjait is beleépítik. Ez pedig többértéket jelent az adott közösség számára;

15. utal továbbá arra, hogy a helyi és regionális szint számára jól ismert jelenség a kultúrák közötti együttműködés, mivel általában éppen ez a szint áll közvetlen kapcsolatban a különböző kulturális háttérrel rendelkező polgárokkal. Így a helyi és regionális önkormányzatok gyakorlati tapasztalatot szereztek a különböző kultúrákkal való együttműködés terén. Ez az értékes tapasztalat jól használható a tagállamok és a tagjelölt, illetve potenciális tagjelölt országok bővítéssel kapcsolatos interkulturális tevékenységei során;

A határokon átnyúló együttműködés koherens megközelítésének jelentősége

16. a csatlakozást megelőző felzárkóztatás szempontjából fontosnak tartja a határokon átnyúló együttműködés koherens megközelítését;

17. kiemeli, hogy a külkapcsolatok terén az RB azt tekinti egyik legfontosabb teendőjének, hogy a polgárok számára érthetővé tegye a bővítési folyamatokat (CdR 322/2006 fin). Az RB hangsúlyozza, hogy tájékoztatási munkája alaposabb és hatékonyabb lenne, ha rendszeres információkat kapna a helyi és regionális önkormányzatok által a bővítési folyamatban elért gyakorlati, építő jellegű és tartós eredményekről;

18. köszönetet mond a tagállamok, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok minden helyi és regionális önkormányzatának, amely közreműködött a jelen vélemény alapjául szolgáló felmérésben. Igen értékes módon hozzájárultak a vélemény kidolgozásához azáltal, hogy megosztották velünk a tagállamok, a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak együttműködésével kapcsolatos tapasztalataikat. Főként a horvát városok és régiók nyújtottak széles körű hozzájárulást, amellyel erős elkötelezettségükről tettek tanúbizonyságot. A valamennyi részt vevő országból

beérkezett válaszok fontos és jól használható kiindulási pontot jelentenek az eddigi erőfeszítések értékeléséhez, és megalapozzák a jövőbeli feladatokra vonatkozó politikai iránymutatások kidolgozását;

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

Politikai iránymutatások ⁽¹⁾

19. ajánlja, hogy jelen vélemény az eddig gyűjtött tapasztalatok átfogóbb és alaposabb értékelésének kiindulópontja legyen, mivel egy ilyen értékeléssel dokumentálni lehetne azt a széles körű és alapvető munkát, amelyet a helyi és regionális önkormányzatok a korábbi bővítések során végeztek. Ebben az összefüggésben az RB-nek a kutatási alapok segítségével mélyreható elemzést kellene készítenie a helyi és regionális szint IPA-ba való bevonásáról a 2007 és 2009 közötti időszakban. A tanulmányokat a különböző tagállamok és tagjelölt országok egyetemei és szervezetei közötti együttműködés keretében kell végezni. Emellett egy ellenőrzési csoport létrehozását is javasolja, melynek tagjai a frakciók, az Európai Bizottság, valamint a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak képviselői; a csoport feladata, hogy figyelemmel kísérje a tanulmányokat, és visszajelzést adjon az RB-nek és a munkacsoportoknak, ezáltal gondoskodva az értékelési projektek folyamán a széles körű elkötelezettségről;

20. helyesli, hogy a Régiók Bizottsága 2009 elején széles körű vitafórumot kezdeményez, amelyre – a téma mélyrehatóbb megvitatása érdekében – meghívást kapnának az Európai Bizottságnak, az Európai Parlamentnek, a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak és egyéb fontos szereplőknek képviselői. Ez megfelelő nyitánya lenne az értékelési folyamatnak;

21. ajánlja, hogy a Régiók Bizottsága titkársága, a Nyugat-Balkánnal, Törökországgal és Horvátországgal foglalkozó három munkacsoport – amely testületek bizonyos mértékben foglalkoztak már a bővítés lényeges szempontjaival –, továbbá az EU–Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság konzultatív vegyes bizottság részt vegyen az értékelési munkában, mivel a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok előtt álló kihívások alapos ismerete révén értékes hozzájárulást nyújthatnak;

22. kéri, hogy az értékelés alapján készüljön el a Régiók Bizottsága és az Európai Bizottság politikai referenciakerete a helyi és regionális önkormányzatoknak a bővítési folyamatba való bevonásáról. Az RB-nek el kell fogadnia ezt a politikai referenciakeretet, mivel ennek kidolgozása kitűnő eszköz lenne a jelenlegi együttműködési struktúrák és típusok olyan szempontból történő vizsgálatára, hogy miként lehetne

⁽¹⁾ A politikai és gyakorlati iránymutatások a tagállamokban, tagjelölt országokban és potenciális tagjelölt országokban végzett felmérés alapján készültek. Az anyag a mellékletben található.

továbbfejleszteni a tagállamok, tagjelölt és potenciális tagjelölt országok helyi és regionális önkormányzatainak határokon átnyúló együttműködését. A politikai referenciakeret célja, hogy az Európai Bizottság és a Régiók Bizottsága közös referencialapjaként szolgáljon az IPA továbbfejlesztésével kapcsolatban, azáltal, hogy számos ajánlást határoz meg a bővítéssel kapcsolatos együttműködésre nézve. Így ez az eszköz nagyobb mértékben megfelelhet a helyi és regionális önkormányzatok szükségleteinek;

23. amellett foglal állást, hogy a bővítési folyamatba egyenrangú félként kell bevonni a helyi és regionális önkormányzatokat, mivel már jelentős tapasztalattal és ismeretekkel rendelkeznek a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok határokon átnyúló helyi és regionális együttműködés révén történő erősítésében. Ezt olyan közös erőforrásnak kell tekinteni, amely az Unió többi része és az uniós intézmények számára is hasznos hoz. Ezért kérjük az Európai Bizottságot, a tagjelölt országokat és a potenciális tagjelölt országokat, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal együttműködve dolgozzák ki a bevonásukhoz szükséges jogi és pénzügyi keretet. A helyi és regionális önkormányzatok bevonásáról szóló politikai referenciakeret az első lépést jelenthetné ebben;

III. PROJEKTEKHEZ KÖTŐDŐ AJÁNLÁSOK

Projektekhez kötődő iránymutatások

24. utal arra, hogy a határokon átnyúló együttműködés helyi és regionális önkormányzatok által irányított kisebb projektjei jelentős többletértéket jelentenek. Számos tagállam tapasztalatai mutatják ugyanis, hogy a partnerek közötti nyitottság, átláthatóság és közvetlen kapcsolat – ami különösen a kisebb projektekre jellemző – kölcsönös bizalmat kelt, és a gyakorlati kérdésekre konkrét eredményekkel válaszol;

25. utal arra, hogy a többek között Romániában szerzett tapasztalatok tanúsága szerint az előcsatlakozási eszközökből decentralizált projektekre igényelhető támogatások igen nagy jelentőségűek a helyi és regionális szintű közigazgatási kapacitások felépítése számára a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országokban;

26. az IPA minden elemét oly módon javasolja kiigazítani, hogy azok figyelembe vegyék a helyi és regionális önkormányzatokat, valamint a nem kormányzati szervezeteket, amelyek lényegesen hozzájárulnak a bővítési folyamatokhoz. Számos tagállamból, köztük Angliából és Dániából származó tapasztalatok azt mutatják, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak problémái vannak az IPA-keretek között megvalósuló határokon átnyúló projektek támogatásának alsó küszöbével;

27. utal arra, milyen fontos, hogy az IPA nagyobb mértékben irányuljon a helyi és regionális adminisztratív kapacitás kiépítésére, ahelyett hogy kizárólag a központi közigazgatás kiépítésére összpontosítana. Ha a helyi és regionális önkormányzatoknál nincs adminisztratív kapacitás, nehézzé válhat a közössi joganyag tartós végrehajtása;

28. felhívja a figyelmet arra, hogy a projekteszközök kimerítésének egyik alapvető akadálya, hogy a tagjelölt és potenciális tagjelölt országok nem képesek megfelelően igénybe venni a támogatási eszközöket. Ez alatt a kérelmezéstől a végrehajtásig és a jelentéskészítésig tartó teljes folyamat értendő, amelyet nagymértékben befolyásolhat a tapasztalatok hiánya. Itt kell utalnunk a nyelvi akadályokra, valamint a kérelmezési eljárással és a projektek kezelésével kapcsolatos igazgatástechnikai ismeretek hiányára, amelyek nagy akadályt képeznek a projektek elindítása és végrehajtása előtt. Ez is egyértelművé teszi, hogy az IPA keretei között reális támogatási lehetőségeknek kell a helyi és regionális önkormányzatok számára rendelkezésre állniuk az adminisztratív kapacitások kiépítéséhez;

29. amellett foglal állást, hogy az IPA kidolgozása során több szakaszt alakítsanak ki, hogy így lehetőség legyen a kisebb projektekkel való kezdésre, majd a tapasztalatok gyarapodása és az adminisztratív kapacitás javulása függvényében nagyobb projektek indítására is;

30. javasolja, hogy az IPA keretei között jöjjön létre egy külön költségvetési tétel a kisméretű projektek támogatására, mint a korábbi programok, például a „Phare Baltic Project Facility” és a „Tacis Small Project Facility” esetében. Az RB utal arra, hogy ezeknek a programoknak a keretében az 1998–2001 időszakban 259 projekt valósult meg Észtország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Oroszország, Fehéroroszország, Ukrajna, Moldova és a tagállamok együttműködésében, valamint hogy többek között a Tacis-programoknak az Európai Számvevőszék által 2000-ben készített értékelésében az az ajánlás szerepel, hogy a nagy sikerre való tekintettel növeljék a kis projekteket támogató Tacis-programok finanszírozási eszközeit;

31. utal ugyanakkor arra, hogy Törökországban a kisebb, gyakran konkrét kezdeményezéseket jelentő projektek esetében volt megállapítható jelentős többletérték az egész Európai Unió számára, mivel az ilyen projektek révén helyi és regionális szinten kedvező kép alakítható ki az EU-ról, és ugyanakkor konkrét módon terjeszthetők az EU-val kapcsolatos ismeretek is;

32. utal arra, hogy a korábbi támogatási programokkal szerzett tapasztalatok nem hagynak kétséget afelől, milyen fontos az IPA támogatási lehetőségeinek minél bürokráciamentesebb kialakítása. Nem szabad túl sok, külön eszközengedélyezést igénylő szakaszt létrehozni, ezért az RB utal arra, hogy a projekt kereteinek rugalmasnak kell lenniük ahhoz, hogy lehetővé tegyék a költségvetési jogcímek közötti eszközátvitelt – így figyelembe lehet venni az új információkat, a projekteket pedig a végrehajtás folyamán is lehet optimalizálni. Ennek kapcsán felhívja a figyelmet arra, hogy a nehézkes bürokratikus eljárások különösen a kisméretű projektek számára hátrányosak. Az RB utal a szerbiai tapasztalatokra, amelyek szerint pl. a projektfinanszírozási eszközöknek a projektért felelős hatóságok számára késedelmesen történő átutalása nem kívánt következményekkel járhat;

33. utal arra, hogy a nemzeti szövetségek hozzájárulhatnak a projektirányítással kapcsolatos folyamatok megkönnyítéséhez, ha például kapcsolattartási és ismeretterjesztési pontként működnek, mivel lényeges tudással rendelkezhetnek, és hozzájárulhatnak a bevált gyakorlatok megismertetéséhez a projektirányítás terén;

34. felhívja a figyelmet arra, hogy az EU kulturális programja keretében sikeres együttműködésre került sor a tagállamok és Törökország, Horvátország és Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság között. Kedvezően zajlott továbbá a tagállamok és Törökország együttműködése az EU „Egész életen át tartó tanulás” programja keretében. Szintén jó tapasztalatokra sikerült szert tenni a hetedik kutatási keretprogram által lehetővé tett együttműködéssel, amelyben részt vett Törökország, Horvátország, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság és Szerbia. Az RB utal arra, hogy ezt a gondolatmenetet és a csere lehetőségét az IPA-ra vonatkozóan is szem előtt kell tartani, hogy helyi és regionális szinten még nagyobb mértékben kerülhessen sor bizonyos területek szakértőinek cseréjére a tagállamok, a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok között;

35. utal az ágazatspecifikus szaktudás nagy jelentőségére. Dán és lengyel tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a bizonyos problémakörökkel a gyakorlatban foglalkozó helyi és regionális szakértők részvétele szakmai párbeszédet tesz lehetővé, amely kedvezően hat az együttműködésre és a tanulási folyamatra. Angol tapasztalatok ugyanakkor azt mutatják, hogy a szakemberek cseréjét kedvező kétirányú folyamatnak kell tekinteni, amelyben mindkét fél tanul, mivel az adott területek nemzeti szakértői is hasznot húznak az együttműködésből. Olaszországi és horvátországi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az olyan projektek, amelyek mindkét fél számára kedvezően zárulnak, egyengetik az utat a további projektek és a további együttműködés felé;

36. felhívja a figyelmet arra, hogy az egész életen át tartó tanulásra és képzésre irányuló programok rendkívül jelentősek annak érdekében, hogy a tanulási folyamat ne fejeződjön be egyetlen projekttel, hanem biztosítható legyen a folyamatos fejlődés és dinamika. Az RB utal a többek között Romániában szerzett tapasztalatokra, amelyek szerint ezen a téren lényeges az együttműködés a hatékony és életképes közszféra biztosításához;

37. úgy véli, hogy költségvetési eszközöket kell biztosítani a tolmácsolásra. Ezzel kapcsolatban többek között észtországi és horvátországi tapasztalatok azt mutatják, hogy a határokon átnyúló projektek tervezése és megvalósítása nehéz, ha nem áll rendelkezésre professzionális tolmácsolás. Ez ugyanis azzal a következménnyel jár, hogy a partnerek nem tudnak egymással kommunikálni – ami pedig döntő jelentőségű a projekt sikere és a kölcsönös megértés szempontjából;

38. utal arra, hogy a projektek adatbázisára nagyobb figyelmet kell fordítani. Egyes esetekben nehezen hozzáférhetőek

vagy változó minőségűek voltak az adatok, ami kedvezőtlen hatással járhat a projektek minőségére;

39. úgy véli, hogy a nagy adminisztratív kapacitás minden közigazgatási szinten döntő jelentőségű az intézményi reformok végrehajtásában, és utal arra, hogy az ilyen reformokat hátráltathatják a közigazgatási struktúra gyenge pontjai. Horvátországi és boszniai tapasztalatok például azt mutatják, hogy a nemzeti jogalkotás késlekedő végrehajtása kedvezőtlen hatásokkal jár a helyi és regionális szintű projektek végrehajtására;

40. megállapítja, hogy át kell gondolni, milyen problémák adódhatnak abból, ha az EU-jogszabályokat és a nemzeti jogalkotást összehangba kell hozni egymással. Szerbiai tapasztalatok például azt mutatják, hogy a közbeszerzési előírások összehangolásának hiánya félreértésekhez és a projektek késlekedő végrehajtásához vezethet;

41. utal arra, hogy a különböző területeket fenntarthatóan kiegyensúlyozott módon kell támogatni. A korábbi bővítések során nagy különbségek voltak a különböző területek fejlesztésében. A közösségi joganyag szempontjából fontos területeken ugyan sikerült haladást elérni, mivel ezek a területek egyértelmű politikai prioritással rendelkeztek, más területeken azonban igen kevés előrelépés történt. Ennek eredményeképpen a figyelem mindössze néhány területre irányult, ezáltal a közszféra más fontos területei szintén nem kaptak elegendő figyelmet és eszközt. Ezért ezeken a területeken számos kezdeményezést elsiettek, valamint az idő és a források szorításában hajtottak végre, ami szintén hátrányosan befolyásolta a hatékony eredmények lehetőségét;

42. az említett tapasztalatokat tekintve hangsúlyozza, hogy EU-projektek kezdeményezésére minél előbb sort kell keríteni, hogy megvalósításukat és így eredményeiket ne befolyásolja szükségtelenül az időhiány;

43. úgy véli, hogy a politikai kritériumokat szélesebb látószögben kell szemlélni, hogy biztosítható legyen az EU és a nemzeti politikák által támasztott politikai kritériumok szükséges egyensúlya és összekapcsolódása. A PHARE esetében annak idején az volt megállapítható, hogy a politikai kritériumok teljesítésére szánt támogatási eszközök egy része hatástalan volt, mivel a cél túl szűken volt meghatározva. A támogatás nem indult ki megfelelő mértékben a legfőbb területek – többek között a közszféra reformja, a civil társadalom fejlesztése, a jó közigazgatás és a korrupció elleni küzdelem – együttműködésének igényéből. Ezenkívül a támogatás során nem vették észre azt a fontos tényezőt, hogy a politikai kritériumok számos aspektusát nem lehetett úgy megvalósítani, hogy ez ne járjon következményekkel a gazdasági kritériumokra nézve. Ezért az IPA prioritásának meghatározásába be kell vonni a helyi és regionális szintet, hogy az IPA-ból származó támogatást a tényleges igényekhez lehessen igazítani. Az RB utal a nemzeti fejlesztési stratégiák és a külső támogatók stratégiai közötti koherencia hiányának problémakörére, amelyet többek között horvátországi tapasztalatokból ismerhetünk;

44. úgy véli, hogy a helyi, regionális és a központi szint közötti koordináció igényét tekintve a helyi és a regionális szintet korábban be kell vonni a folyamatba. Bebizonyosodott, hogy a koordináció hiánya esetén a központi szint számos tevékenységet ösztönöz ugyan, de nem létezik ehhez kapcsolódó koncepció a feladatok helyi és regionális megoldására. Ez ahhoz vezet, hogy a már bevezetett kezdeményezésekben rejlő lehetőségek nem bontakoznak ki teljes mértékben;

45. azt ajánlja ezért, hogy a központi szint és a helyi és regionális önkormányzatok között legyen koordináció, és utal többek között Sisak-Moslavina, Slavonija, Osjecko-Baranjska és Lika-Senj horvátországi régiókra, valamint Varaždin és Karlovac városokra, amelyek hangot adtak annak a kívánságuknak, hogy nagyobb mértékben részt vehessenek az IPA-keretek között zajló

operatív programok előkészítésében. Ez hozzájárulna a fennálló igény és a már megkezdett tevékenységek összehangolásának biztosításához is;

46. ezért azt ajánlja, hogy az IPA operatív programjainak tervezése során fordítsanak gondot a kiválasztott helyi és regionális önkormányzatok erőteljes bevonására, amint ez az IPA második alkotóeleme esetében Horvátországban történt a határon átnyúló együttműködés kapcsán. A Régiók Bizottsága utal arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok azok, akik tapasztalatokkal rendelkeznek, ők ugyanis tisztán látják a helyi és regionális igényeket, így képesek megnevezni a problémákat és hozzájárulni megoldásukhoz. Ezért azt ajánlja, hogy ezt a módszert a többi tagjelölt országra is terjesszék ki, valamint úgy bővítsék, hogy a programok más prioritásait is átfogja.

Brüsszel, 2008. november 27.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Luc VAN DEN BRANDE
